

02.06.2021

Ärende/6

§ 167

Den av ledamoten Sinikka Vepsä väckta motionen om justering av stadens kostnader för grundberedning i Malms flygplatsområde

HEL 2021-000698 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Behandling

Under diskussionen framställdes två förslag till hemställningsklämmar:

Ledamoten Sinikka Vepsä understödd av ledamoten Nuutti Hyttinen föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att det utreds om fullmäktige kan få information om resultaten av de utredningar om växtlighet, fjärlar och fladdermöss som i år görs och uppdateras i Malms flygfältsområde, likaså om det utifrån dem går att bedöma naturvärdena på nytt när det gäller bostadsbyggandet.

Ledamoten Mirita Saxberg understödd av ledamoten Nuutti Hyttinen föreslog följande hemställningskläm:

Fullmäktige förutsätter att man reder ut möjligheten att utarbeta en uppdaterad kostnadskalkyl för grundberedningen i hela området i Malm som omfattas av dispositionsplanen samt möjligheten att förelägga stadsfullmäktige denna kalkyl. De tidigare uppskattningarna (ca 300 miljoner euro) är från 2017. I beslutsförslaget konstateras att kostnadskalkylerna hela tiden preciseras.

Stadsfullmäktige godkände först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

Omröstningsordning

Hemställningsklämmarna togs särskilt upp till omröstning.

3 omröstningen

Ledamoten Sinikka Vepsäs förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att det utreds om fullmäktige kan få information om resultaten av de utredningar om växtlighet, fjärlar och fladdermöss som i år görs och uppdateras i Malms flygfältsområde, likaså om det utifrån dem går att bedöma naturvärdena på nytt när det gäller bostadsbyggandet.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 31

Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Joel Harkimo, Nutti Hyttinen, Atte Kaleva, Tapio Klemetti, Laura Kolbe, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Heimo Laaksonen, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Mia Nygård-Peltola, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Wille Rydman, Mirita Saxberg, Juhani Strandén, Ulla-Marja Urho, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä

Nej-röster: 2

Otto Meri, Osmo Soininvaara

Blanka: 51

Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Katju Aro, Silja Borgarsdottir Sandelin, Jussi Chydenius, Fatim Diarra, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Abdirahim Husu Hussein, Ville Jalovaara, Kati Juva, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Vesa Korkkula, Johanna Laisaari, Petra Malin, Seija Muurinen, Maria Ohisalo, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Pauliina Saares, Suldaan Said Ahmed, Daniel Sazonov, Satu Silvo, Anni Sinnemäki, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Juhana Vartiainen, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Frånvarande: 1

Jukka Järvinen

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Sinikka Vepsäs förslag till hemställningskläm.

4 omröstningen

Ledamoten Mirita Saxbergs förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Fullmäktige förutsätter att man reder ut möjligheten att utarbeta en uppdaterad kostnads kalkyl för grundberedningen i hela området i Malm som omfattas av dispositionsplanen samt möjligheten att förelägga stadsfullmäktige denna kalkyl. De tidigare uppskattningarna (ca 300 miljoner euro) är från 2017. I beslutsförslaget konstateras att kostnads kalkylerna hela tiden preciseras.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 32

Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Joel Harkimo, Nutti Hyttinen, Atte Kaleva, Tapio Klemetti, Laura Kolbe, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Heimo Laaksonen, Otto Meri, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Mia Nygård-Peltola, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Wille Rydman, Mirita Saxberg, Juhani Strandén, Ulla-Marja Urho, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä

Blanka: 52

Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Katju Aro, Silja Borgarsdottir Sandelin, Jussi Chydenius, Fatim Diarra, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Abdirahim Husu Hussein, Ville Jalovaara, Kati Juva, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Vesa Korkkula, Johanna Laisaari, Petra Malin, Seija Muurinen, Maria Ohisalo, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Pauliina Saares, Suldaan Said Ahmed, Daniel Sazonov, Satu Silvo, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Juhana Vartiainen, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Frånvarande: 1

Jukka Järvinen

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Mirita Saxbergs förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nelskylä, stadssekreterare, telefon: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Bilagor

Postadress
PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax
+358 9 655 783

FO-nummer
0201256-6
Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

02.06.2021

Ärende/6

1 Kaupunkiympäristölautakunta 30.3.2021 § 155

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Sinikka Vepsä och 16 andra ledamöter föreslår i sin motion att stadens kostnader för grundberedning i Malms flygplatsområde justeras så att de motsvarar nuläget och att bostadsbyggandets ekonomiska lönsamhet i det ifrågakvarande området omvärderas då flyttningsrörelsen avtar.

Stadsstyrelsen konstaterar med hänvisning till stadsmiljösektorns utlåtande att utredningarna om grundberedning i Malms före detta flygplatsområde som togs fram under arbetet med dispositionsplanen har preciserats och att de preciseras vidare då planeringen och byggandet av området avancerar.

Markundersökningar

Marken i Malms före detta flygplatsområde är lermark, inte myrmark. Sammanlagt cirka en tredjedel av Helsingfors markareal är lermark. Byggnad i områden med svag mark förutsätter grundförstärkning i gatu-, park- och gårdsområden och grundläggning av byggnader med pålar. Markens krav beaktas i byggandet.

Staden har systematiskt utrett marken i Malms före detta flygplatsområde i årtal på sammanlagt 3 000 punkter. Eventuella föroreningar i områdets mark, grundvatten och markens porgaser har utretts med tanke på planeringen av markanvändningen. Ytterligare undersökningar utförs utgående från behoven som uppstår i planeringen av markanvändningen och planeringen och genomförandet av saneringen i området.

Förorenad mark har i utredningarna hittills konstaterats endast på några ställen, där det har förekommit hantering av bränslen eller andra kemikalier som hänför sig till flygplatsverksamheten. De förorenade ställena är till ytan tämligen små och för det mesta nära markytan. De kan saneras med hjälp av sedvanliga metoder, såsom att gräva bort det förorenade jordmaterialet och ersätta det med rent jordmaterial.

Den senaste preliminära grundberedningsplanen som omfattar hela området är från år 2017. Grundberedningsplanen grundar sig på dispositionsplanen för Malms flygplatsområde och markanvändningens illustration som bygger på dispositionsplanen. Planen har preciserats år 2019 och preciseringarna grundar sig på behoven i de utarbetade detaljplanerna för Nallebranten och Flygplatskvarteret. En utredning om möjligheterna kring kolsnål grundberedning som gäller hela området pågår och den rapporteras under år 2021. Grundberedningsmetoderna preciseras då planeringen av markanvändningen och genomförandeplaneringen av grundberedningen avancerar.

Flygekorre- och naturutredningar

Staden granskar årligen flygekorrens utbredning och beaktar då också observationer gjorda av andra. Med stöd av utredningarna bestäms de fortsatta åtgärderna för att en tillräcklig skydds nivå för arten ska bibehållas. Åtgärderna och planerna för området diskuteras med miljömyndigheterna. I 2020 års utredning hittades inga nya kärnområden eller botråd kring Malms före detta flygplats. Flygekorrens kärnområde på båda sidorna om Storskogsvägen har utvidgats några ar mot nordväst. Förekomsterna som hittats under de tidigare åren, dvs. föröknings- och rastområden, har beaktats i planläggningen så att de har lämnats på grönområden.

I Helsingfors utredning om flygekorrens habitatnätverk (Flygekorrens habitatnätverk i Helsingfors 2019, Helsingfors stad, stadsmiljösektorns publikationer 2020:2) identifieras flygekorrens viktiga områden och rutter. I nätverksplaneringen samordnas planeringen av markanvändningen och skyddet av flygekorrens på ett långsiktigt sätt. I Malmområdet har man för särskild utveckling identifierat rutter för flygekorren från Stichelbackabäckens dal, där det behövs förbindelser mellan kärnområdena. Dessutom har ett behov av att utveckla förbindelserna över Lahtisleden identifierats. Flygekorrens aktivitetsområde förändras årligen och arten sprider sig till nya områden. Därför har det ansetts vara ändamålsenligt att redan i förväg utreda flygekorrens potentiella möjligheter att ta sig fram i det område som ingår i dispositionsplanen för Malms före detta flygplatsområde. För att artens gynnsamma skydds nivå ska bevaras bör det finnas förbindelser i trädkronorna och lämpliga möjligheter för flygekorren att ta sig från området till mer vidsträckt omgivande grönområden.

Områdets naturvärden har kartlagts både under arbetet med dispositionsplanen och de aktuella detaljplaneprojekten. Separata utredningar har gjorts bland annat om förekomsten av anmärkningsvärda fjärilsarter, fågelbeståndet, fladdermöss, växtligheten och vattendragen under åren 2015-2020. Vattendragens värden har utretts bland annat i sam-

band med utredningar och planer som hänför sig till vattenförsörjningen. Utredningarna uppdateras och preciseras regelbundet. Växtlighetsutredningarna fortsätter under växtperioden år 2021. År 2021 har staden också för avsikt att uppdatera fjärilsutredningen och vid behov även fladdermusutredningen. I fråga om aktuella och framtida detaljplaneområden planeras utredningar om bäckarnas organismer och naturtillstånd. I kommande utredningar som gäller marken och dagvattnen beaktas dessutom uppföljningen av vattenkvaliteten i grundvattnet och i Sticketbackabäcken.

Beräknade byggnadskostnader och precisering av dem

Byggandets stadsekonomiska verkningar är mycket betydande. De budgetfinansierade investeringskostnaderna för dispositionsplaneområdets grundberedning, gatu- och parkbyggnad samt servicebyggnaderna har beräknats vara i storleksklassen 500 miljoner euro. Enligt erfarenhet från stadens verksamhet i områdesbyggnadsprojekt genererar en euro som staden investerar med budgetmedel cirka 4-8 euro i privata investeringar, beroende på områdets egenskaper, utgångsläge och målsättningar. I byggandet av Malms före detta flygfält beräknas andelen privata investeringar vara cirka 3 000 miljoner euro, enligt en moderat uppskattning enligt vilken en euro som staden investerar med budgetmedel genererar cirka sex euro i privata investeringar.

Enligt grundberedningsalternativet i planen som utarbetades 2017 är de beräknade grundberedningskostnaderna som riktas till staden cirka 300 miljoner euro för hela dispositionsplaneområdet. Kostnaderna presenteras per delområde och byggnadsdel i rapporten om Malms grundberedningsplan (Destia Oy, 25.9.2017). Kostnaderna för sanering av förorenad mark beräknas uppgå till cirka 8 miljoner euro (Ramboll Finland Oy, 15.11.2019).

Planerna och därmed kostnadsberäkningarna och riskbedömningarna preciseras hela tiden då projektet avancerar mot förverkligandet av byggandet. För närvarande utarbetas en utredning om metoderna för kolsnål grundberedning i området, vars utgångspunkt är utsläppsberäkning för grundberedning med traditionell teknik (Ramboll Finland Oy, 10.2.2020). Målet är att i fortsättningen finna alternativa grundberedningslösningar med vilka det är möjligt att minska utsläppen och kostnaderna i fråga om de delområden i dispositionsplanen som upptas för detaljplanläggning. Arbetet rapporteras under år 2021.

Utredningarna som har tagits fram under arbetet med dispositionsplanen har preciserats och preciseras då detaljplanläggningen avancerar. Områdets planering uppdelas i flera detaljplanprojekt. Utredningar

görs som grund för planeringsarbetet per detaljplaneprojekt och för den övriga planeringens behov.

Befolkningstillväxten i Helsingfors

Den senaste befolkningsprognosen för Helsingfors och Helsingforsregionen har utarbetats för åren 2019–2060 (Helsingfors stad, Statistisk 2020:11). I prognosen beaktas coronaepidemiens verkningar. På grund av coronaepidemin avtog Helsingfors tillväxt något år 2020, men tillväxten väntas återhämta sig till den vanliga nivån redan under år 2021. Under åren 2021-2030 beräknas Helsingfors genomsnittliga befolkningstillväxt vara 6 250 invånare per år.

I stadsstrategin och i genomförandeprogrammet för boende och härområde sammanhängande markanvändning ställs målet att det under åren 2021-2023 byggs sammanlagt 7 000 bostäder per år och att antalet höjs till 8 000 bostäder från och med år 2023.

Helsingfors växer snabbt och i Generalplan 2016 är Malms före detta flygplatsområde det viktigaste nya byggnadsområdet, som planeras och byggs till en ny stadsdel med 25 000 invånare. I genomförandeprogrammet för generalplanen ingår Malms flygplatsområde i generalplanens första genomförandefas. Staden har som mål att inleda bostadsbyggandet på 2020-talet så snabbt som möjligt. Investeringsanslag har reserverats för inledningen av byggandet av Malm i budgeten 2021 och i dess 10-åriga investeringsplan.

Avslutningsvis

Stadsmiljönämnden har gett ett utlåtande i ärendet. Svaret stämmer överens med utlåtandet.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nelskylä, stadssekreterare, telefon: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Bilagor

1 Kaupunkiympäristölautakunta 30.3.2021 § 155

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

02.06.2021

Ärende/6

Beslutshistoria

Stadsfullmäktige 19.05.2021 § 142

HEL 2021-000698 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet.

05.05.2021 Bordlades

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nelskylä, stadssekreterare, telefon: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 19.04.2021 § 278

HEL 2021-000698 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 30.03.2021 § 155

HEL 2021-000698 T 00 00 03

Hankennumero 5264_199

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle:

Malmin entisen lentokentän maaperä

Entisen lentokentän alueen maaperä on tyypillistä Koillis-Helsingille: pohjamaa on savea, jonka paksuus vaihtelee noin 0–17 m välillä. Kiito-
teiden kohdalla ja muilla asfalttipäällysteisillä alueilla saven päällä on
täyttökerroksia. Saven alla ovat siltti-, hiekka- ja moreenikerrokset en-
nen kallion pintaa. Turvetta alueella on vain sen itäisimmässä osassa
lähellä Tattarisuota. Malmin entisen lentokentän alue ei siis ole suota,
vaan savikkoa, jota on yhteensä noin kolmannes Helsingin maapinta-
alasta.

Rakentaminen pehmeikköalueella edellyttää pohjanvahvistusta katu-,
puisto- ja piha-alueilla sekä rakennusten perustamista paaluilla. Maa-
perän vaatimukset huomioidaan rakentamisessa.

Maaperätutkimukset

Helsingin kaupunki on selvittänyt alueen maaperää vuosia suunnitel-
mallisesti yhteensä liki 3 000 pisteestä ja suunnittelun edetessä tutki-
muksia tehdään lisää. Alueen maaperän, pohjavesien ja maaperän hu-
okoskaasujen mahdollista pilaantumista on selvitetty maankäytön su-
unnittelua varten. Keskeiset tutkimustulokset on esitetty tutkimusrapor-
tissa Malmin lentoaseman kaavarungon alue, Maaperän pilaantuneisu-
uden tutkimus ja sulfidimaakartointu (Ramboll Oy, 15.11.2019) sekä
Malmin lentoaseman kaavarungon alue, pilaantuneisuuden seuranta-
tutkimus (Ramboll Oy, 28.8.2018).

Pilaantuneet maat

Pilaantuneisuutta on tähänastisissa tutkimuksissa todettu vain muuta-
missa paikoissa, joissa on käsitelty polttoaineita tai muita lentokenttäto-
imintaan liittyneitä kemikaaleja. Todetut pilaantuneet kohdat ovat varsin
pienialaisia ja sijaitsevat enimmäkseen lähellä maan pintaa. Ne ovat
puhdistettavissa tavanomaisin keinoin, kuten kaivamalla pilaantunut
maa-aines pois ja korvaamalla se puhtaalla maalla.

Maaperän pilaantuneisuuden tutkimuksia tehdään lisää alueen
maankäytön suunnittelun sekä puhdistamisen suunnittelun ja toteutta-
misen tarpeisiin.

Sulfidisavet ja esirakentamisen suunnittelu

Alueelta on tehty Geologisen tutkimuskeskuksen selvitys Hienorakeis-
ten maalajien kerrosjärjestys ja ominaisuudet Helsingin Malmin lento-
kentän kaava-alueella (2017), jossa selvitettiin mm. sulfidisavien esiin-
tymistä lentokentän alueella. Sulfidisavia on selvitetty lisää myös pi-
laantuneisuustutkimusten yhteydessä.

Sulfidisavea ei pääsääntöisesti ole tarkoitus kaivaa pois, vaan alueen luonnonsavet pääosin jäävät alueelle. Alueilla, joilla esiintyy potentiaalisesti hapanta sulfidisavea, on erityisen tärkeää rakentamisen aikana hallita työmaavesiä, massojen hapettumisen estämistä ja valuntaa ympäröiviin vesistöihin. Rakentaminen suunnitellaan niin, että mahdollisimman suuri osa alueen nykyisistä savista, ml. sulfidisaviesiintymät jäävät paikoilleen.

Malmin lentokentän alueelle on tehty koko alueen kattava alustava esirakentamissuunnitelma viimeksi vuonna 2017. Esirakentamissuunnitelma perustuu Malmin lentokenttäalueen kaavarunkoon ja siitä laadittuun maankäytön havainnekuvaan. Suunnitelmaa on tarkennettu laadittujen Nallenrinteen ja Lentoasemakorttelin tarpeisiin (Sitowise 2019). Koko aluetta koskeva selvitys vähähiilisen esirakentamisen mahdollisuuksista on käynnissä ja raportoidaan vuoden 2021 aikana. Esirakentamistavat tarkentuvat maankäytön suunnittelun ja esirakentamisen toteutussuunnittelun edetessä.

Esirakentamisen kustannusarviot

Kaupungille kohdistuviksi esirakentamisen kustannuksiksi on v. 2017 laaditun suunnitelman mukaiselle esirakentamismuutokselle arvioitu noin 300 miljoonaa euroa koko kaavarungon alueelta. Kustannukset on esitetty osa-alueittain ja rakennusosittain Malmin esirakentamissuunnitelman raportissa (Destia Oy, 25.9.2017). Pilaantuneen maan puhdistamisen kustannuksiksi on arvioitu noin 8 milj. euroa (Ramboll Finland Oy, 15.11.2019).

Arviointien tarkentuminen

Suunnitelmat ja sitä myöten kustannusarviot ja riskiarviot täsmenytävät jatkuvasti kohti rakentamisen toteuttamista. Tällä hetkellä on valmisteilla selvitys alueen vähähiilisen esirakentamisen menetelmistä, jonka lähtökohtana on päästölaskelma esirakentamiselle perinteisellä tekniikalla (Ramboll Finland Oy, 10.2.2020). Tavoitteena on löytää jatkossa kaavoitettaville kaavarungon osa-alueille vaihtoehtoisia esirakentamiskäytäntöjä, joilla pienennetään päästöjä sekä kustannuksia. Työ raportoidaan 2021 kuluessa.

Kaavarunkovaiheessa tehtyjä selvityksiä on tarkennettu ja tarkennetaan asemakaavoituksen edetessä. Alueen suunnittelu jakautuu useaan asemakaavahankkeeseen. Selvityksiä tehdään suunnittelutyön pohjaksi kaavahankekohtaisesti ja muun suunnittelun tarpeisiin.

Luontoselvitykset ja liito-oravat

Kaupunki tarkastelee liito-oravan levinneisyyttä vuosittain ja ottaa myös huomioon muiden tahojen tekemät havainnot. Liito-oravien esiintymistä selvitetään vuosittain Malmin entisen lentokentän ympäristössä. Laaditut raportit ovat vuosilta 2016, 2018, 2019 ja 2020. Selvitysten perusteella määritellään jatkotoimenpiteet lajin riittävän suojelutason säilyttämiseksi. Aluetta koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista neuvotellaan ympäristöviranomaisten kanssa.

Uusia ydinalueita tai pesäpuita ei ole löytynyt entisen lentokentän ympäriltä vuoden 2020 selvityksessä. Liito-oravien ydinalue Suurmetsäntien kahden puolen on laajentunut muutaman aarin luoteen suuntaan. Aikaisempina vuosina löydetty esiintymät, eli lisääntymis- ja levähdysalueet, on huomioitu kaavoituksessa jättämällä ne viheralueille. Esimerkiksi Nallenrinteen asemakaavahankkeessa liito-oravahavainnot ja niihin liittyvät arvioinnit on kuvattu suunnitteluaineistossa ja suunnitteluratkaisut on laadittu siten, että liito-oraville tärkeät alueet säilyvät. Kaavahankkeissa arvioidaan vaikutukset liito-oravien elinoloihin maankäyttö- ja rakennuslain sekä luonnonsuojelulain mukaisesti. Mikäli uusia lisääntymis- ja levähdyspaikkoja löytyisi kaavoitetuilta alueilta, voidaan liito-oravan suojelusta hakea poikkeamista. Suojelusta on mahdollista poiketa vain ELY:n luvalla (LSL 49 §), mikäli muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole ja poikkeus ei haittaa lajin kantojen suotuisan suojelun tason säilyttämistä, ja on olemassa erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottava syy.

Helsingin liito-oravaverkostonselvityksessä (Helsingin liito-oravaverkosto 2019. Helsingin kaupunki, kaupunkiympäristön julkaisuja 2020:2) on tunnistettu liito-oraville tärkeät alueet ja reitit. Verkostosuunnittelussa sovitetaan yhteen maankäytön suunnittelu ja liito-oravien suojelu pitkäjänteisellä tavalla. Malmin alueelta on tunnistettu erityisesti kehitettäviä liito-oravien reittejä Longinojan laaksosta, jossa tarvitaan yhteyksiä ydinalueiden välille. Sen lisäksi on tunnistettu tarve kehittää yhteyksiä Lahdenväylän yli.

Liito-oravan elinpiirit muuttuvat vuosittain ja laji leviää uusille alueille, minkä vuoksi Malmin lentoaseman alueen kaavarungon alueella on katsottu tarkoituksenmukaiseksi selvittää liito-oravan potentiaalisia liikkumismahdollisuuksia jo ennakolta. Lajin suotuisan suojelutason säilyttämiseksi alueelta tulee olla latvussyhteys ja liito-oravalle soveltuva liikkumisyhteys ympäröiville laajemmille viheralueille.

Luontoselvitykset

Malmin lentokentän alueen luontoarvoja on kartoitettu sekä kaavarunkotyön että vireillä olevien asemakaavahankkeiden aikana. Huomionarvoisten perhoslajien esiintymistä on selvitetty vuosina 2016, 2017 ja

2019, linnustoa on selvitetty vuosina 2015, 2016 ja 2017, lepakoita on selvitetty vuonna 2016 ja 2020 sekä kasvillisuutta 2020. Vesistöön liittyviä arvoja on selvitetty muun muassa vesihuoltoon liittyvien selvitysten ja suunnitelmien yhteydessä. Selvityksiä päivitetään ja tarkennetaan säännöllisesti. Vuoden 2021 kasvukaudella päästään jatkamaan kasvillisuusselvitystä. Vuonna 2021 on tarkoitus päivittää perhosselvitys sekä tarpeen mukaan lepakkoselvitys. Vireillä olevien ja ennakoitujen asemakaava-alueiden osalta on tarkoitus selvittää purojen eliöstöä ja luonnontilaisuutta. Tulevissa maaperää ja hulevesiä koskevissa selvityksissä huomioidaan pohjaveden ja Longinojan vedenlaadun seuranta.

Aluerakentamisen kaupunkitaloudelliset vaikutukset

Malmin entisen lentokentän rakentamisen kaupunkitaloudelliset vaikutukset ovat erittäin merkittäviä. Kaavarunkoalueen esi-, katu- ja puistorakentamisen sekä palvelurakennusten budjettirahoitteisten investointikustannusten on arvioitu olevan suuruusluokkaa 500 milj. euroa. Kaupungin aluerakentamisprojektitoiminnasta saaman 40-vuotisen kokemuspohjan perusteella yksi kaupungin budjettivaroilla investoima euro käynnistää 4–8 euron edestä yksityisiä investointeja, riippuen alueiden erilaisista ominaisuuksista, lähtötilanteesta ja tavoitteista. Malmin entisen lentokentän alueen rakentamisessa yksityisten investointien osuus on suuruusluokkaa 3 000 milj. euroa (3 Mrd€), jos oletetaan maltillisesti, että yhdellä kaupungin budjettivarin investoimalla eurolla alueelle saadaan liikkeelle kuuden euron edestä yksityisiä investointeja.

Väestönkasvu Helsingissä

Helsingin ja Helsingin seudun tuorein väestöennuste on laadittu vuosille 2019–2060 (Helsingin kaupunki, Tilastoja 2020:11) ja ennusteessa on huomioitu koronaepidemian vaikutus. Koronaepidemian vuoksi Helsingin kasvu jäi hieman jälkeen vuonna 2020, mutta kasvun oletetaan palautuvan jo kuluvana vuonna lähelle tavanomaista. Vuosina 2021–2030 Helsingin keskimääräiseksi vuosikasvuksi ennustetaan 6 250 asukasta, 0,9 %.

Rakennusmaan tarve

HSY:n ylläpitämän pääkaupunkiseudun tonttivaranto -tilaston mukaan Helsingissä oli tammikuussa 2019 laskennallista asemakaavavarantoa kerrostalotontteilla 2,16 milj. kerrosneliometriä. Kun tämä jaetaan vuoden 2019 talousarvion mukaisella asuinrakennusten sitovalla luovutustavoitteella (400 000 k-m²), voidaan arvioida asemakaavoitetun kerrostalotonttimaan riittävän Helsingissä n. 5,4 vuoden asuntorakentamisen tarpeisiin, ei vuosikymmeniksi. Tonttimaavarannon tilasto ei huomioi onko asemakaavoitettu tontti heti rakentamiskelpoinen (esira-

kennettu, kunnallistekniikkavalmius) vai ei. Heti rakentamiskelpoisia asuntokerrostalotontteja on huomattavasti alle viiden vuoden tarpeisiin.

Helsinki kasvaa nopeasti ja Malmin lentokentän alue on Helsingin yleiskaavan (2016) tärkein uusi rakentamisalue, josta suunnitellaan ja rakennetaan 25 000 asukkaan uusi kaupunginosa. Yleiskaavan toteuttamishjelmassa (kaupunginhallitus 4.6.2018) Malmin lentokentän alue kuuluu yleiskaavan ensimmäiseen toteutusvaiheeseen.

Kaupunkistrategiassa 2017–21 ja nykyisessä asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmassa (AM-ohjelma / Kotikaupunkina Helsinki -ohjelma, kaupunginvaltuusto 11.11.2020) on asetettu tavoitteeksi vuosina 2021–2023 rakentaa 7 000 asuntoa vuodessa, ja 2023 alkaen 8 000 asuntoa vuodessa. Korkein hallinto-oikeus kumosi joitakin osia yleiskaavan hyväksymistä koskevasta Helsingin kaupunginvaltuuston päätöksestä, mikä lisää Malmin entisen lentokentän alueen merkitystä kaupungin asuntorakentamisessa. Kaupungin tavoitteena on aloittaa asuntorakentaminen Malmin entisen lentokentän alueella 2020-luvulla niin nopeasti kuin mahdollista. Investointimäärärahaa on varattu Malmin rakentamisen käynnistämiseksi talousarviossa 2021 ja siihen liittyvässä 10-investointiohjelmassa.

Käsittely

30.03.2021 Ehdotuksen mukaan

Palautusehdotus:

Sirpa Asko-Seljavaara: Lausunto palautetaan, koska siinä ei ole tarpeeksi huomioitu sitä, miten paljon rakentamisesta syntyvä hiilijalanjälki ja kustannukset lisääntyvät paalutuksen ja vesistöjen suojelun vuoksi. Longinoja alkaa Malmin lentokentän alueelta. Puron ennallistamiseksi on vapaaehtoisvoimin tehty työtä useita vuosia ja saatu taimenkanta lisääntymään purossa. Longinoja on palkittu Paras Luontoteko palkinnolla 2019. Rakentamisen seurauksena happamat sulfaattimassat hajoavat ja muodostuu rikkihappoa, jolloin veden pH laskee alle 5,5. Se aiheuttaa kalakuolemia. Longinojan suojeleminen rakentamisen aikaiselta vesien valumalta on kallis ja pitkäkestoinen prosessi. Se tulee huomioida paremmin kustannuksissa ja päästöissä.

Kannattaja: Nuutti Hyttinen

Asian käsittelyn palauttamisesta äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Lausunto palautetaan, koska siinä ei ole tarpeeksi huomioitu sitä, miten paljon rakentamisesta syntyvä hiilijalanjälki ja kustannukset lisääntyvät paalutuksen ja vesistöjen suojelun vuoksi. Longinoja alkaa Malmin lentokentän alueelta. Puron ennallistamiseksi on vapaaehtoisvoimin tehty työtä useita vuosia ja saatu taimenkanta lisääntymään purossa. Longinoja on palkittu Paras Luontoteko palkinnolla 2019.

Rakentamisen seurauksena happamat sulfaattimassat hajoavat ja muodostuu rikkihappoa, jolloin veden pH laskee alle 5,5. Se aiheuttaa kalakuolemia. Longinojan suojeleminen rakentamisen aikaiselta vesien valumalta on kallis ja pitkäkestoinen prosessi. Se tulee huomioida paremmin kustannuksissa ja päästöissä.

Jaa-äännet: 10

Mia Haglund, Antti Koskela, Noora Laak, Jape Lovén, Antti Möller, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara

Ei-äännet: 3

Sirpa Asko-Seljavaara, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva

Kaupunkiympäristölautakunta päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 10 - 3.

23.03.2021 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Kaisa Jama, tiimipäällikkö, puhelin: 310 22980
kaisa.jama(a)hel.fi